

4

CONCIO
HABITA IN DOMO
Capitulari Ecclesiæ
cathed. S. Petri Exon.

Aug. 18. 1599. in Visita-
tione ordinaria R. P. D. Guil.

*Cotoni Exoniensis Episcopi, per
Franciscum Godwynum*

*S. Theolog. Doctorem,
eiusdem ecclesiæ*

Subdecanum

LONDINI,
*Excudebat Edmund
Bollifant.*

1601.

HONORATISS. VIRO
D. THOMÆ SACKVILL, NOBILISS.
ORDINIS GARTERII MILITI, DOMINO
BVCKHVRSTIO, SVMMO ANGLIÆ THE-
SAVRARIO, ACADEMIÆ OXONIENSIS
CANCELLARIO, HONORIS AC OFFICII
ERGO, FRANC. GODWYN
HVMILL. CAPELLANVS,
MECOENATI
ET PATRONO DE SE
OPT. MERITO, PRÆSENS OPVS-
CVLVM DICAT CON-
SECRATQVE.

276 : 06

Sedens docebat de nauicula turbas.

Lvc. 5. 3.

I.

Quoniam in sapientia Dei non cognouit mundus per sapientiam Deum, placuit Deo per stultitiam predicationis saluos facere credentes. Verba sunt Apostoli I. Cor. I. Et hic certe fuerat legitimus ordo (reuerende pater, vosq; in Christo fratres ter charissimi) ut ingenta sibi ingenij luce, sapientiam Dei in eius operibus homo contemplatus, ad Dei salutarem notitiam perueniret. Verum prauitate nostra hic ordo usque adeo inuersus est, ut iam nos oporteat infatuari prius quam erudiri queamus ad salutem, nec antea saluificam rerum diuinarum cognitionem fas sit consequi, quam proprio sensu exinaniti fuerimus. Namque et si verissimum sit, theatri instar esse hunc mundum in quo nobis conspicuam gloriae suae figuram Dominus exhibet; nos tamen, cum tale spectaculum nobis ante oculos pateat, plane cecutimus; non quod obscura sit reuelatio aut luce non clarior meridiana, sed quia mente nos alienati sumus & oculis capti spiritualibus. Nam utcumque Deus palam appareat, adeo non ~~voluntas~~ tantum, sed voluntas etiam nos deficit cernendi eum, ut alio quam fidei oculo ipsum neuiquam aspiciamus. In natura schola vniuersali eatenus proficimus, ut tenuem diuinitatis gustum concipiamus qui nos inexcusabiles reddat; sed qualis sit Deus nisi verbo monstrante ignoramus.

facul

2. Postquam igitur obstructo nobis omni ad salutem aditu nisi per fidem, carnis ergastulo inclusis, mortis extricari laqueis fuit impossibile, multoque magis ad Angelicum gradum peruenire; Deus se ad captum nostrum accommodans, pro admirabili sua bonitate ac clementia, modum praescripsit, quo procul disiuncti ad eum accederemus: Per stultitiam praedicationis (talis nimirum ^{αὐτοῦ τοῦ} quibusdam in speciem censeatur, qui falsa confidentia ebrj, nihil verentur sacrosanctam Dei veritatem insipida sua censura subycere) per stultitiam inquam praedicationis, placuit Deo miserationum patri, patri Domini nostri Iesu Christi saluos facere credentes.

Hebr. 1.

3. Ac patribus quidem nostris multifariam multisque modis Deus olim per prophetas loquutus est: In nouissimis vero diebus loquutus est nobis in filio, quem constituit heredem uniuersorum, per quem fecit & secula, qui cum sit splendor gloriae & figura substantiae eius, portansque omnia verbo virtutis suae, purgationem peccatorum faciens, sedit ad dexteram Maiestatis in excelsis.

Bernard.

4. O beatas aures, quibus aeterna vitae verba ex ipsius verbi incarnati ore contigit percipere, quibus enarrabat unigenitus qui est in sinu patris & nota faciebat quacunque audisset à patre, ut fluente doctrinae caelestis ab ipsius veritatis purissimo fonte haurirent & uniuersis postmodum gentibus propinanda imo eruenda potarent: Te vero tanta beatitudinis auctorem (dulcissime Iesu) quibus verbis celebrabimus? Certe nemini cuiquam caelestium Angelorum nedum mortalium hominum tanta suppetit orationis facundia, ut si mysterium tam inenarrabile verbis conetur explicare pro dignitate, mutus & elinguis non videatur; quippe cuius recordatione, defixi admiratione obstupefiant Angeli, attoniti pauore perhorrescant daemones, latantes sancti perpetua exultatione tripudient.

5. Ut caetera mittamus, id solum attendentes quod habemus

mus prae manibus, hoc Deus bone quid sibi vult? totius ecclesiae gubernator, ad clavum otiosus non sedet (quanquam nec ibi otiosus dicendus esset) tanquam remigum vilissimus modo funibus innexus, modo remis ducendis intentus, & consilio & auxilio, quibuscunque denique potest rationibus, iter & cursum nauiculae suae promovere non dedignatur. Ecclesia militantis summus Imp. non phalange circumseptus, non legionibus stipatus, aciem mandatis instruit procul ipse à periculo: tanquam gregarius miles, apud primos ordines fortiter dimicans, modo voce, modo manu insignis, omnia tam fortissimi militis quam optimi Imperatoris munia implevit in salutis nostrae hostibus debellandis. Non contentus, vel Angelis vel hominibus Euangelij legationem demandare, quibus author, iisdem esse voluit & nuncius, reconciliationis paternae, salutis aeternae.

6. Sed neque segniter aut per intervalla rem gerit; in opere ad quod venerat assiduus, verbum praedicat ubique, instat, 1. Tim. 4. oportune, importune, arguit, obsecrat, increpat in omni patientia & doctrina. Nam, ut quartum solum caput huius Euangelij excutiamus, videamus, ecquam sibi requiem post susceptum praedicationis munus usquam indulserit, si locum incusauerit ut tali negotio ineptum, si aversos auditores, si tempus alienum, denique si suum periculum sumpserit obtentui.

7. Consummata omni tentatione diaboli, recessit ab illo usque ad tempus, & regressus in virtute spiritus in Galilaam, ipse docebat in Synagogis eorum, ver. 13. Deinde venit Nazareth ubi nutritus est, & intrauit secundum consuetudinem suam die Sabbathi in Synagogam & surrexit legere. v. 16. Donec impleti sunt omnes in Synagoga ira audientes eum, & surrexerunt, & eiecerunt illum extra civitatem, & duxerunt illum usque ad supercilium montis, super quem civitas illorum erat edificata, ut precipitarent eum. Iesus autem transiens, per medium illorum ibat. Et descendit in Capharnaum civitatem Galilae,

Galilae, ibique docebat illos Sabbathis. ver. 20. ad 32. Ac tandem cum egressum eum in desertum locum turba requirerent, & detinerent illum ne discederet ab eis; palam denuntiavit, quod oportebat eum, alijs etiam civitatibus euangelizare regnum Dei, ideò se missum professus. Erat igitur praedicans in synagogis eorum. ver. 42. & sic deinceps. Tum verò (inquit Euangelista in initio quinti capitis) factum est, ut cum turba irruerent in eum ut audirent verbum Dei, & ipse stabat secus stagnum Gennasareth. Et vidit duas naues stantes secus stagnum, piscatore autem descenderant & lauabant reia sua. Ascendens autem in unam nauim quae erat Simonis, rogauit eum à terra reducere pusillum, & sedens docebat de nauicula turbas.

8. *Non existimo quenquam tam stupidum, cui mirum videatur, Christum tantis laboribus illud efficere voluisse, quod breuiori compendio potuisset, cum illi ex aequo omnia sint facilia, nihilque tam difficile quod solo nutu non perficiat. Nobis fratres, hoc facto, nobis inquam, non assiduitatem modo praedicationis commendauit, sed etiam contentionem quae omnia difficultatum obstacula superet. Nam cum simus natura molles & inertes, minimis quibusque impedimentis facile cedimus, imò libenter interdum accersimus vtrò, desidia nostrae patrocinia. Non sic Christus: nec Sabbathum moratus, nec synagogam, nec pulpitem; nullum, vel tempus importunum, vel locum alienum arbitratus, modo adsint qui doceantur, stagni litore pro templo, Petri nauicula pro suggestu usus est.*

9. *Videtis fratres, occasionem ipsam quodammodo flagitare, ut studium vestrum in verbi diuini assidua praedicatione, exhortatione mea coner accendere. Quamquam verò dissimulandum non est, multos esse, quibus talentum sibi concreditum defodientibus, nec eam quam par esset diligentiam in vocatione sua adhibentibus, opus est ut acerrima reprehensione veterum eiusmodi excutiat: Ea tamen profectò nunc sunt tempora,*

tempora, hic loci ij homines, ut plurimorum impudens dicam
an imprudens promptitudo, freno potius indigeat quo cohibea-
tur, quam paucorum segnities calcari quo excitetur.

10. Epaminondam laudavit Spint harus apud Plusarchum,
quod cum plurima sciret, paucissima loqueretur. Multos è con-
tra producit quotidie noster ordo, qui cum nihil ipsi intelligant,
finem tamen loquendi nunquam faciunt: Vineis Narniensibus
similes, quarum inutilem ubertatem miratur Plinius,
nempe ter singulis annis fructus facientium, sed qui ad iustam
maturitatem nunquam perueniant. Nam cum verbi concio-
natores oporteret cisternas capacissimas emulari, quæ postquã
Vim ~~um~~ magnam liquoris exceperint, tum demum redundantem
effundunt, vel potius affluentem effluere patiuntur: Nostri è
contra canales imitantur & aquæ ductus tectorum, quos statim
videas egerere, quam primum vel guttam unam aut alteram
ceperint acceperunt. Eos nempe intelligo, qui, ut solidâ doctrinæ cogniti-
one pectus imbuatur, nil habent pensi, ipsi tamen pro doctissi-
mis se venditare non verentur, dum quod modò fortè didice-
rint, vel potius se arbitrantur didicisse, populo statim prope-
rant pro concione explicare, & quod deinceps reliquum fuerit
horar ij temporis, futilis ingenij commentis suffarcinant, quibus
tamen verbi diuini appellationem in di, magno supercilio postu-
lant.

11. Utinam non esset clarius quam ut negari queat, ma-
lumque grauius quam ut tolerari debeat, irruere multos in
messam Dominicam non vocatos, apparatus quippe ad tantum
opus necessario, nullo modo instructos: Lingua fateor tam ha-
biles, ad prædicandum tam promptos & paratos (saltem, si lo-
qui pro concione sit verbum Dei prædicare) ut (quod solebat
Cato de Cæcilio Tribuno usurpare) frusto panis adduci possint
ut vel loquantur vel taceant; Cetera verò si spectemus, di-
cendum de illis quod Lacedæmonius quidam de lusciniâ, Nil ri-
si vox, adeo nec mentem doctrinâ nec morum grauitate vitam
habent

habent exornatam.

Numb. 11.

12. Augeri quotidie numerum concionatorum, adeò non dolendum puto, ut magnas Deo optimo maximo gratias merito habendas confitear, quod tam multorum manibus, magnitudinem oneris nostri leuauerit, & exoptem cum Mose, ut non huius solum, sed uniuersus Dei populus prophetaret. Verum enim uero, sedulo nihilominus cauendum existimo, ne dum ut saepe audiunt homines contendimus, uerbum Domini sacrosanctum pessimorum contemptui exponamus: Et hoc, duabus potissimum rationibus, apud nos conyicio euenire. Primum quod homines parum idoneos, quippe uel atate iuniores, uel scientia rudiores, ab arduo docendi munere non cohibemus; Deinde, quod firmissimo cuique plus oneris quam sit ferendo imponimus, & quod probè aliter expediret, ut saepe faciat flagitando, corrumpimus.

13. Ut ecclesia nostra, sicut olim reipub. Græcorum, perniciem afferant; Prodiierunt oratores (ut inquit ille) adolescentuli noui: A Etate adolescentes multi, plures literarum studijs uix dum leuiter degustatis nouitij: De istis sapienter sanè & grauitè D. Gregorius, Admonendi sunt (inquit ille) quos etas aut imperfectio prohibet, & tamen præcipitatio impellit, quod pulli auium, si ante pennarum perfectionem uolare appetunt, unde ire in alta cupiunt, inde in ima merguntur; quod in structuris recentibus nec dum solidatis, si tignorum pondus superponitur, non habitaculum sed ruina fabricatur; quodque concepta proles ante tempus nata, non domos sed tumultus replent.

14. Utinam afferant omnes certatim ad structuram tabernaculi (ut Exod. 35.) modo nihil pollutum, nihil inquinatum, nihil prophanum; modo aurum, argentum & æs, hyacinthum & purpuram, ea denique sola quæ Deus afferenda mandauit. Utinam plurimi sint qui sponse sue offerant se ad faciendum hoc opus (ut Exod. 36.) modo quales Bezaleel & Aholiab

&

& ceteri viri sapientes, quibus dedit Dominus sapientiam & intellectum, ut scirent fabrè operari, quæ in usus sanctuarij sunt & quæ precepit Deus.

15. Ad adificationem templi spiritualis, afferrent utinam cementarij Hiram, quantum sufficeret ad opus, saxa & lapides pretiosos, modo iam quadratos, dolatos, atque perfectos, ut malleus & securis & omne ferramentum non sint audita in domo domini cum edificetur. Neque enim minus culpandam existimo, Hiramitarum supinam negligentiam, si informia saxa importando & impolita, auctores sunt, ut maiestas templi Dominici incondito & indecoro sonitu ledatur, sanctitas propbaneur; quam illorum hominum inconsultam dicam? imò & impudentissimam temeritatem, qui sapientia & intellectu non præditi, ut sciant operari quæ in usus sanctuarij sunt, se tamen ingerere & tanto negotio immiscere non verentur.

16. Fertur in primis apud Germanos, Friderici, non ita pridem Saxonia Ducis, sapientissimi viri sapientissimum effatum, nihil magis cauendum Principi, quam ne subito respondeat. Nec mihi quicquam certe videtur absurdius, imò & periculosius, quam si nos, Dei totius mundi Imperatoris oracula & responsa ter sacrosancta, subito edamus, & sine prævia eaque maturima deliberatione. Demosthenem igitur Euthusiasta nostri utinam audiant & imitentur, qui cum ei probro obijceretur quod veniret præmeditatus ad loquendum, & orationibus uteretur olentibus lucernam; respondit, se improbum ciuem iudicare eum, qui non veniret præmeditatus in publicum; se itaque (si fieri posset) dicturum, non tantum scripta, sed etiam sculpta.

17. Sanè, et si Christi Domini exemplum nobis imitandum censemus, qui nec loci nec temporis oportunitatem expectavit modo esset quibus verbum ac voluntatem paternam annuntiaret; oportebit tamen, imperitia sibi conscios etiam modestiæ suæ meminisse, & quod scientiæ deest diligentia suâ resarcire;

doctissimos vero, labores suos ad virium suarum modulum optare, ne sedulitate nimia, conatus (fortasse pios) labefactent, irritos reddant & inutiles, imò damnum inferant non leue ubi prodesse voluerunt, ac pro verbo diuino verba reuerà dent, sed nihil minus quam diuina. Nam cum miracula in ecclesia iam dudum desierint, ut rectè iam olim dixerit August. Quisquis adhuc prodigia ut credat inquit, magnum est ipse prodigium qui mundo credente non credit: Extrema fuerit dementia existimare, verbum statim diuinum appellandum, hominis vel ineruditi utcunq; premeditatam, vel quantumuis docti extemporariam orationem, nisi forte suggestum eandem vim obtinere credimus, quam antrum Trophonij aut specus Delphicus, ut eum quicumque ingreditur, afflatus numine, oracula diuina edendi, vim statim ac potestatem accipiat.

18. Vos itaque fratres, in visceribus Domini nostri Iesu Christi hortor & obtestor, ut muneris quod incumbit vobis, & rationis quam reddituri estis memores, verbum predicetis, predicetis (inquam) sed verbum, tumq; deinde instetis, oportune, importune, arguatis, obsecretis, increpetis, in omni patientia & doctrina: ut deponentes omne pondus, & circumstans vos peccatum, per patientiam curratis ad propositum vobis certamen, aspicientes in authorem fidei & consummatorem Iesum, qui proposito sibi gaudio, sustinuit crucem, confusione contempta, atque in dextra sedis Dei sedet.

19. Ac ista iam tandem ut mittamus; videor mihi videre, hoc porro expectari, ut locum, siue predicationis, siue orationis, Christi Domini exemplo ne quidquam morandum pluribus differam. Argumentum profectò, sacrilegis nostri temporis gratissimum, utpote qui, cum ecclesie redditus, census, & vectigalia tantum non omnia iam dudum deuorarint, saxa, plumbum, trabes & quicquid denique reliqui est deglutire, vehementer concupiscunt.

20. Et quid ni diruimus, monumenta hae superstitionis, inutilia terra pondera, gloriosorum hominum ostenta tam vana, quam magnifica, tam stulta quam superba? An non esset in rem Christianam melius atque consultius, moles istas quantumvis speciosas solo equari, ut diuendita materie, viua potius ecclesiae membra inopia quotidie non caderent, quam parietes & inanimata columna inutiliter starent? Certe egregij illi viri Massilienses, falso (credo) haeretici nominati, ceteris suis paradoxis (non placet enim errores cum Damasceno appellare) addiderunt (ut inquit ille) templorum contemptum. In concilio Gangrensi anathemate legimus percussum Eustatbium quendam (inique scilicet) quod templa diceret nullius esse utilitatis. Petrobrusianos constat irridere istos templorum cultores: Et sanctissimi illi viri, per inuidiam fortasse haeretici & Pseudapostoli nuncupati, palam affirmare soliti sunt, ecclesiam non plus valere ad orandum, quam stabulum porcorum.

21. De Ieroboam Israëuitarum Rege quid dicam? qui cum decreuisset populares suos a cultura templi Hierosolymitani, ad altaria a se excitata distrahere; non alia usus est oratione quam ab istis quotidie solemus audire; viri (inquit) Israëlitae, notum vobis existimo, quod nullus locus Deo est vacuus, & quod is nullo certo loco includitur, sed ubique pariter vota exaudit, ubique pariter cultores suos respicit. Sic Iosephus Antiq. lib. 8. cap. 3.

22. Haec atque talia, ab hominibus partim impijs partim imperitis, vulgi auribus saepe inculcata, eo usque iam dudum valere, ut cum Ouidio Poeta conqueri liceat,

Cane scunt turpi templa relicta suo.

Quoties namque videmus euenire, ut nulla urgente necessitate, imo nulla suadente ratione, ad nutum nobilis alicuius mediocris, (vel ut vulgato utar vocabulo) melioris nota generosi, honor & sacra domui Dei debita, ad priuatam domunculam traducantur? Ibi vota & orationes Deo concipi, sanctis-

suma mysteria administrari, verbum denique diuinum prædicari, ubi edere quotidie, bibere, alea ludere, ridere, aliaque facere facienda multò & prophaniora consueuerunt, quam ut grauitati huius cæsus commemorare conueniat.

23 Ac isti quidem in eo delinquant, quod ecclesiam, locum cultui diuino à Deo ipso constitutum deserunt : Cæterorum vero plerique utinam grauius non peccent & intolerabilius, se (postquam aduenerint) immodestè, imò potius impiè gerendo. Hoc malum non possum aptioribus verbis explicare, quam quibus Chrysost. in simili causa usus est. Apud primos (inquit) Christianos ipsæ domus ecclesiæ erant ; nunc vero ecclesia domus fit imò domo qualibet prophana magis. Nam in domo quidem ordo seruari solet ; hera thronum occupat, omni cum venustate famula tacitè sedentes texunt, familiarium quisque quod imperatum est in manibus habet : Hic vero magnus tumultus, magna confusio, & vix quicquam a caupona differunt nostra, tanta turba tantus risus, quantus in balneis quantus in foro, clamantibus omnibus, tumultuantibus omnibus : Atque hæc quidem in vrbe nostra solum (inquit ille) nam alibi ne amicum quidem in quem post longum tempus incideris, compellere licet, sed foris ista fiunt, & rectè quidem : Neque enim constraia aut unguentaria taberna ecclesia est, aut officina forensis, sed locus Angelorum, locus Archangelorum, regia cæli, cælum ipsum. Hucusque Chrysost.

1. Reg. 5.

24 Postquam caput & palmæ Dagon iacuerunt in limine domus Dagon, nunquam quisquam sacerdotum Dagon (imò nec cæterorum Philisthæorum) in animum inducere voluit ut calcaret limen domus Dagon. Nos locum ubi memoria mortis Christi domini quotidie celebratur, ut non iacentem in limine sed passis manibus in cruce pendentem videre videamur, impudenter & sine vlla reuerentiæ significatione calcamus. Moderni Turcæ (ut certissima fide dignorum relatione accepi) delubra sua (Moschea vocitata) nunquam nisi nudis pedibus & discalceati

discalceati ingrediuntur : Ingressi porro, tantum abest ut nostro more garrere, confabulari, ridere & ambulare velint (eo præcipue tempore quo sacra celebrantur) ut si contingat eos vel inuitos, spucere, tussire, aut alium quemcunque sonum edere (neque enim priuatas quisquam preces ibidem nisi silentibus & immotis labijs offerre Deo consuevit) magno & se flagitio & templum Dei piaculo, contaminari arbitrantur. Si igitur nihil adhuc grauius esset quod quereremur in hac causa, Philistæi tamen & Turcæ surgerent in iudicio cum generatione ista & condemnarent eam.

25. Sed quid? an non sæpe videmus perpetrari (amore credo scilicet diuini numinis) quod olim Iehu in summam Baalis ^{4. Reg. 10.} contumeliam, ut domus cultui diuino consecrata destruantur & fiant latrinae pro eis? Loquor equidem quod hisce oculis egomet perlustrauit, intra eos ipsos parietes quos antiquitus statuerant maiores nostri ad honorem Dei & sacra Christiano more ibidem perpetuo celebranda, non cœnacula solum ad comessandum & potandum, sed alia etiam ædificia ad vilissima & sordidissima illa corporis ministeria ex ædificata.

26. Gotthos per Italiam grassantes, & sacra prophanis sine ulla rerum diuinarum reuerentia permiscentes, sic fertur affatus D. Ambrosius; vos (inquit) in plaustris habitabatis olim, nunc vero ex templis plaustra facere conamini. Quod apud gentem immanissimam non tantum ingenij barbaries efficere, sed & necessitas forte bellica potuit extorquere, si pater hic sanctissimus summo tamen sceleri imputauit: qualibus verbis nostram impietatem credimus (si uiueret) exagitaturum? Nobis iam totos 40 annos omnia suppetunt abunde, quæ vel fortunas opibus ditare, vel animarum virtutibus excolere debeant, alissima pax, & alimenti spiritalis Manna cœlestis ad satietatem usque copia, ne dicam ad fastidium. At videte nihilominus ut Gotthos imitemur. Cum enim maioribus olim nostris urbium loco essent nemora, (sic de

Britanniis

Matt. 8.

Britannis nostris testatur Strabo) nunc deiectis templis, in eodem solo arbores serimus, casas edificamus, ita ut, suspicari liceat futurum brevi, ut sicut illis urbium, ita nobis templorum loco nemora existant, nisi (quod procul absit) cum Gergesenis, deum & diuina è finibus nostris discedere prorsus & penitus exulare velimus.

27. Quis iam miretur, templa nostra ornamentis iam dudum spoliata, donaria à sacrilegis erepta esse, cum ipsa templa sarta tecta tam agrè conseruemus? Certe ecclesijs nostris non video quid amplius concedamus in affluentissima pacis opulentia, quam Iudæis permiserunt constituta diuina, quo tempore cunctis mortalibus inuisi eoque afflictissimi agebant; ut pro synagogis suis liceret tegumen parietibus imponere, nec fas esset aliquid ornatus adijcere. Sic nimirum de illis Cassiodorus.

28. Tiberium Imp. scribit Tacitus, aureorum vasorum usum nisi in sacris interdixisse. Adeo vero feruet apud nos luxuria friget pietas, ut ab auri usu vel in vasis vel in vestibulis, nemo sibi temperandum censeat qui habeat unde comparet, cum sacrorum celebrationi (de plerisque nostraribus ecclesijs loquor, nam aliquas adhuc esse ubi viget in primis cura Deum in externis istis honorandi, & fateor & gratulor) in sacrorum inquam celebratione, argenteum vix unum caliculum, vestem adhibemus, nec auro squallentem, nec argento spendentem, nec bombyce nitentem, nec gemmis distinctam & exornatam, sed solum lineam, quam etiam (credo ut superbam nimis & sumptuosam) multi porro repudiandam censent.

Matt. 16.
Marc. 14.

29. Profanum (ne dicam obscenum poetam) deceat fortasse vox illa Persij, In sacris quid facit aurum? Iudam Iscariot proditorem, indignabundum exclamare non miror, ut quid perditio hæc? Poterant ista venundari multò & dari pauperibus. Iulianum Apostatam, nemini est incredibile, sacra vasa ostentantem, dimurmurasse, vah quam pretiosis vasis ministratur Maria filio. Certe, dicit pius Christianus cum pio

Dauid,

Dauidē, Dilexi decorem domus domini, & locum habitationis Psal. 35.
gloria eius. Filius Dauidis per fidem, cum filio Dauidis natu-
rālī; Honora Dominum de substantia tua. Denique cum Ag- Prou. 3.
geo propheta, tempus non est nobis habitare in domibus la- Agg. 1.
queatis, & domum Dei desertam relinquere; ac cum Terul-
liano, Pietas est pro pietate sumptus facere.

30. *Quantam vim auri, argenti, gemmarum & pretiosa su-*
pellectilis, obtulerint Iudaei, ac postea congesserit Dauid, hic ad
templi, illi ad tabernaculi structuram primum, deinde etiam or-
natum, Exodi cap. 25. ac 35. atque 1. Chron. 29. legendibus,
facile & liquido apparebit. Iam vero (ut recte colligit Canon)
si Iudaei, qui umbris legis deserviebant hac faciebant, multo
magis nos, quibus veritas patefacta est, & gratia per Iesum
Christum data est, templa domino edificare, & prout melius
possumus ornare debemus. De cons. dist. 1. Tabernaculum.

31. *Ac, ut reliqua in pauca conferam, si templum illud*
vetus in quo prater orationis usum carnalia vel umbratica
erant omnia, tanto tamen in honore Deus voluit haberi; si
ubi Deus Mosi primum apparuit, terram sanctam vocauit Exod. 3.
& non nisi discalceatum accedere Moysen permisit; Si ubi Gen. 28.
Iacobo apparuit, domum Dei & terribilem locum Iacob appel-
lauit, omni videlicet reuerentia & veneratione dignum; si
sacerdoti Aaron & filijs eius precipiebat Dominus, ne illotis
vel manibus vel pedibus sanctuarium suum ingrederentur;
Si nihil immundum absque varia purificatione veteri templo
inferri licuit; Si nec vas per templum illud transferri voluit Marc. 11.
Christus, hoc est nec minimo opere violari, eos verò qui cras-
sius & impudentius prophanarint, non solum ipse eiecit, sed
proprijs manibus verberando puniuit: Nos fraires, post red-
ditas promissiones, post lucem Euangelij, post accepta insuper
tot beneficia; domum, templum, quietem Dei, sanctuarium Psal. 132.
& domicilium eius, ubi sedere dicitur inter Cherubim, si pol- Psal. 80.
luimus, si violamus; quanta ingratitude, quam immani
flagitio,

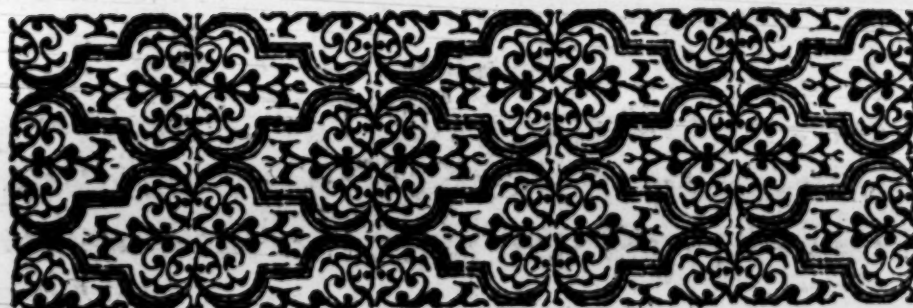
flagitio, quam nefando sacrilegio, iram Dei ad formidabilem
vindictam prouocamus?

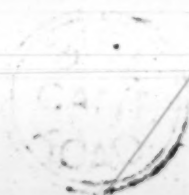
Psalm.

32 Quoniam magnus Dominus & laudabilis nimis, & ter-
ribilis super omnes Deos, confessio & pulchritudo in conspectu
eius, sanctimonia & magnificentia in sanctificatione eius;
afferte Domino patria gentium, afferte Domino gloriam &
honorem, afferte Domino gloriam nomini eius, tollite hostias
& introite in atria eius, adorete Dominum in atrio sancto
eius; Dominum (inquam) patrem Domini nostri Iesu
Christi, cui cum Spiritu sancto, Deo trino
& uni sit omnis laus honor &
gloria in aeternum.

Amen.

F I N I S.

A

5